

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Hogy lett miniszterelnök Tisza István?

— Kipattant politikai titok. —

Pikáns politikai titokról rántja le a leplet a Pesti Napló. Elmondja többek közt, hogyan sikerült Tisza Istvának a miniszterelnöki széket elkaparítani. Árulás útján. Elárulták Széllt a háta mögött nagyon csunyául.

De elárulta és kijátszotta Tisza Fejérváry báró segítségével nemcsak Széll Kálmánt, hanem Apponyi Albert és Andrássy Gyula grófokat is.

Ezt az államférfiúi árulást a következőkben mondja el a feltűnő cikk:

Mikor Széll Kálmán belement a passzív rezisztencia politikájába, előzetesen megszerezte ehhez a *szabad-elpárt összes tekintélyeinek a helyeslését. Természetesen Tisza István is.* Nem ment könnyen a dolog. De mégis létrejött a megállapodás és ennek ára *egy Tisza Istvának juttatandó miniszteri tárcza volt.* Azalatt, míg Széll Kálmán az

egész párt támogatását biztosra véve, nyugodtan folydogálni hagyta az obstrukció folyamatát, történt, hogy egy szép napon Fejérváry egészen „véletlenül” meglátogatta a geszti földesurat. Néhány napra rá a geszti földesur szintén egészen „véletlenül” fölrándult Bécsbe. Senkinek sem tűntek fel e látogatások, míg egyszer Széll is Bécsbe ment, és ott a legnagyobb meglepetésére hallja, hogy ő és a passzív rezisztencia politikája megbukott és hogy utódjául éppen a geszti földesur van kiszemelve. *Nem tudjuk már, vajjon árulásnak nevezte-e Széll Kálmán ezt az eljárást.* De ha mondta volna, ki csodálkozhatnék ezen?

*

A kilenczes-bizottság tárgyalásai során nem egyszer volt nagy elámulás. *Gróf Tisza István ismételtén a kurucz szerepét játszotta.* De Széll Kálmán nyomban átlátott a szítán. Tisza egyre messzebbmenő követelésekre akarta ingerelni Apponyit. De a

tromf nem sikerült. Apponyi engedett, és Andrássy a kilenczes bizottság egyhangulag elfogadott javaslatával Bécsbe mehetett. Sikerült is neki ehhez a király hozzájárulását megszerezni, úgy, hogy már kétségtelenné látszott, *hogy Andrássy mint dezinált miniszterelnök jöhet vissza Budapestre. Az utolsó pillanatban Andrássy a kabinetben helyet kért Apponyi számára is. A király gondolkodási időt kért.* De Andrássyt többé nem hívták kihallgatásra. Tisza magára vállalta, *hogy nemcsak a kilenczes bizottság javaslatát fogja megváltoztatni, hanem, ami Bécsben fontosabb volt, kabinetet alkot Apponyi nélkül is, sőt ha kell, Apponyit még a szabad-elpártból is kiszorítja.* Ez a föllel való licitálás megszerezte *Tiszának a miniszterelnöki széket.*

Országgyűlés.

(1904. október 20.)

A mai ülés eredménye, hogy Berzevicsy Albert kultuszminiszter benyújtotta a

Petőfiék Debreczenben.

Idősb dr. Vukovich Sándor, a „Pozsonyi Toldy kör” érdemduis tb. elnöke a társulat f. hó 16-án tartott ülésén, azóta nyomtatásban is megjelent, nagyértékű és érdekes felolvasást tartott Petőfi Zoltánról. A korafjan pusztult ifju tudvalevőleg Debreczenben született (sőt később a ma is élő Mándoki Bélával Vizváry Gyulával, Odry Lehellet, Blaha Lujzával!) Debreczenben színeszkedett is.

Az érdemduis pozsonyi öreg író Petőfi Zoltánnal foglalkozván, igen érdekes adatokat említ fel a Petőfi Sándorék debreczeni tartózkodásáról, ezen részleteket itt közöljük:

Zoltán apja jegyzetei szerint 1848. december 15-én született, déli tizenkét órakor, Debreczenben, a Harminczad utcában, Ormos — mostani tulajdonosa Ormos Gábor nyugalomba vonult fűszerkereskedő — szabó házában, az utcára nyíló kapu melletti szobában. Debreczenben, kiált föl a költő és ami több: pénteki napon.*

*] Az anyakönyvbe így van bejegyezve: Petőfi Zoltán 1848. december 15-én született, megke-reesztelték december 16-án, törvényes, atya és anya vezeték- és keresztnéve, vallása: Petőfi Sándor ág. ev., Szendrey Julia rk. A szülők polgári állása és lakhelye: Kapitány a 28-ik honvédszászlóaljnál. A keresztszülők vezeték- és keresztnéve: Arany János, helvét hitvallásu, író, Ercsey Juliánna, helv. vallásu. Keresztelő: Lázár Miklós, káplán.

Azaz jobban mondva: pénteki napon és ami több Debreczenben! mert Debreczen még a pénteki napnál is veszedelmesebb, elannyira,

hol a házak kapujára ez van írva: „Aki bejön az udvarra, tegye be az ajtót, mert kimegy a disznó.” Legalább annak a háznak a kapuján, a hol fiam született, ez állott, mondja Petőfi . . .

Emléktábla jelöli a Battyányi-utcában 16. sz. azt a házat, amelyben Petőfit a legnagyobb családi öröm érte, ahol tudnillik fia született. Az emléktáblára, mely fehér carrarai márványból készült, aranyozott betűkkel vannak a következő sorok vésvé:

ITT LAKOTT
 PETŐFI SÁNDOR CSALÁDJÁVAL
 1849-BEN

HŐSI HALÁLÁNAK FÉLSZAZADOS
 ÉVFORDULÓJÁN
 HALÁS KEGYELETTEL.
 A CSOKONAI KÖR
 1899 JULIUS 31.

A kegyelet megjelölte azt a házat is, amelyben költőnk életének legsomorubb napjait töltötte, az 1843—1844. év sanyaru telén.

Debreczenhez Petőfit kellemes és fájó emlékek fűzték. Itt írta a „Virágnak megtiltani nem lehet . . .” (1843.), „Tied vagyok, tied hazám” (1844.), a „Végzős”-hoz. (1844.) az „Ivás közben” (1844.), a a híres „Boldogtalan voltam teljes életemben” (1844) a „Szomjas ember tünődése” (1844.), cz. költeményeket. Itt keletkeztek a többi közt: „Tiszteljétek a közkatonákat” (1848.), „Akaszszátok föl a királyokat” (1848.), „Csatadal (1848.),” „Kont és társai (1848.),” a „Budavárán újra német zászló!” (1849.) Debreczenben írta gyönyörű szerelmi vallomását a „Szeretlek, kedvesem!” (1848.) címűt.

Visszatérve a költő fiára, Petőfi Zoltánra kereszteltette fiát. Keresztapja Arany János, a világ egyik legnagyobb költője s legbecsületesebb ember, jegyzé meg Petőfi, keresztanyja pedig, ugymond, Arany Jánosné, amily egyszerű asszony, oly jó feleség és anya.

Zoltán születésekor oly gyöngye volt, hogy apja az első pillanatra azt hitte, hogy halva született. Lassankint azonban erősödni kezdett.

Petőfinek édes apja ezt írta Pestről december 20-án:

Szeretett gyermekeim!

Eőször is csak állandó egészséget kívánok az istentől szeretett Zoltánomnak és Juliskámnak és neked Sándorom. . . 20-án

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantl czéggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Sirolin

népoktatási reformról szóló törvényjavaslatát. Egyébként csendesen folyt le az ülés.

Részletes tudósítást itt adunk.

Elnök : Perczel Dezső. A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy előterjeszteni valója nincs.

Berzeviczy Albert dr. közoktatásügyi miniszter betérjeszi a *népoktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot.* (Általános lelkes eljenzés.)

Gabányi Miklós : Lássák, ezt mi is megjelenézzük!

Nessi Pál : Ugy van! Ugy van!

A napirendre tértek át, az olasz kereskedelmi provizóriumról szóló törvényjavaslat folytatási tárgyalására.

Polónyi Géza félremagyarázott szavainak helyreigazítása czimén kért szót.

Ballagi Géza : Már megint félremagyarázták! (Derűtség.)

Polónyi Géza ezután újabb polémiába bocsájtkozott Nagy Ferenczcel, de kiterjeszkedett Hieronymi Károly miniszter fejtegetéseire is.

Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert Polónyi Géza magyarázata felszólalására birta. Főntartja azt az álláspontját, a mit tegnapielőtt kifejtett, hogy nekünk jogunk van a szerződéseket egyoldalúan felmondani. Ez oly világos, hogy ezt többé szóba sem hozza. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza megint azon a czimén szólal fel, hogy szavait félremagyarázták.)

Szerinte a jelenlegi törvény befolyást enged a fölmondásra az osztrák kormányra is. Pedig csak vámszövetség esetén volna joga Körberéknek a magyar részről való fölmondást befolyásolni. Autonom vámtarifa nincs, a viszonyosság ezzel megszegett és így Körberéknek sem lehet beleszólásuk a fölmondásba, a mi kormányunk azonban statálja nekik ezt a jogot.

Günther Antal nemzetipárti szólal fel ezután a javaslat ellen.

A javaslatot közjogi vonatkozásaiban bírálja. Nagy Ferenczcel polemizál, annak azzal a felállított tételével, hogy nálunk alaptörvény nincs, nálunk minden törvényt megváltoztatni lehet. Igen lehet, lehet teknikailag. Alaptörvény az is, hogy az állam nyelve a magyar. Ezt is meg lehet ugyan

örömben hoztattam egy ite hort és poharat emeltem, hogy még nekem is lehet unokámról beszélni. . . Zoltánnak kardot kell szerezni, mert különös esztendőben született, hogy minden kis gyermek oldalán kardot kell látnunk.

Anyja pedig a többi közt ezt írja: „Kivánnék addig élni, míg az ajkaimhoz szoritanám és egy meleg csókkal illetném kedves unokámat.”

Az öreg asszonynak nem teljesedett kívánsága, meghalt, mielőtt láthatta volna. Csaknem utolsó szava is az volt: „Hát én már nem láthatom az én kedves kis unokámat!”

Az öreg apa Debreczenben látta Zoltánt s határtalan gyönyörűsége telt benne. Haláláig főtárgya volt beszédének s halalos ágán, mikor már nem tudott beszélni, karjait úgy mozgatta, mintha kis gyermeket ringatna, ezzel akarván tudtára adni anyjának — írja Petőfi — hogy a kis unokáról gondolkodik.

Első bravourja az volt a kis Zoltánnak, hogy kéthetes korában fölült az ágyában. Ez a testgyakorlat aztán annyira megtetszett neki, hogy aztán folyvást praktizálta. Persze csak néha sikerült neki s akkor is oly fáradtsággal, hogy elvörösödött és elkéült bele.

változtatni, de nem szabad. Ehhez szent-ségtelen kezekkel hozzányulni nem szabad. Az 1899 évi XXX. törvényezikket is meg lehet változtatni, de garanciális voltánál fogva nem szabad megváltoztatni. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Ha állana az a teoria, a melyet Nagy Ferencz állított fel, akkor itt jogi szabály volna a rendeletekkel való kormányzás. Ez pedig alkotmányunk értelmében tilos. És most a gazdasági vonatkozásokra tér át. Nagy Ferencz azt mondja, hogy a lovak vámentessége biztosított. Ez nem áll. Fölolvass egy beszédet, a mely az olasz kamarában hangzott el és a mely azt mondja, hogy sikerült az olasz kormányának a lovakra vámot kieszközölni.

Az olasz miniszter szerint nemcsak 1907-ig, hanem már hosszú időre megkötötték a szerződést. A magyar kormány tehát letagadja a való tényállást. A szóló nem fogadja el a javaslatot.

Az elnök tíz perczre felfüggeszti az ülést.

Az olasz bor védője.

Ballagi Géza, a tállyai kerület képviselője szólal fel az olasz kereskedelmi szerződés mellett, amelylyel szerinte a kormány a Tokaj-Hegyalját mentette meg az elpusztulástól. (Zajos ellentmondások.) A szerződés közjogi részével nem szándékozik foglalkozni.

Nessi Pál : Jól teszi.

Ballagi : Elmondta azt Nagy Ferencz . . .

Nessi : A gyöngébbek kedvéért. (Derűtség.)

Ballagi : A közjogot én . . .

Nessi (közbevág) : Ne beszéljen róla, én tanultam.

Ballagi (dühösen) : én meg tanítottam.

Elnök kéri az ellenzéket, hogy a tárgyalások nyugodt menetét ne zavarja.

Ballagi (folytatja) : Nem fejtegetem a közjogi részeket, mert félek . . .

Rákosi Viktor (közbeszól) : hogy új választás lesz. (Harsogó derűtség.)

Ballagi folytonos közbeszólások közben azzal fejezi beszédét, hogy a kormány a Hegyalját a pusztulástól mentette meg.

Ballagi és a Hegyalja.

Endrey Gyula megczafolja Ballagi, aki a Hegyalján másként beszélt. Ott tiltakozott az olasz bor behozatala ellen, de itt másként beszél. Ez is jellemző.

Rosenberg Gyula előadó röviden felelt az ellenzéki szónokoknak, mire az ülés 2 órakor véget ért.

Vármegyénk és vidéke.

Megüresedett szolgabírói állás.

Hirt adtunk arról a részvételtől esetről, hogy **Magi** hajduböszörményi szolgabíró, mint gyógyíthatatlan beteget fővárosi elmeorvosintézetbe szállították fel, Éképpen az előtt állunk, hogy az így megüresedett szolgabírói állást be is kell tölteni; mert a főszolgabírói hivatal érdeke is így kívánja ezt.

Mártonfalva telefon állomást kapott. A közeli Mártonfalva község jövőendő fejlődését fokozottan fogja emelni a keres-

kedelmi miniszter azon legújabb intézkedése, hogy bevezette a telefont Mártonfalvára és az ehhez tartozó gazdaságokba és bekapcsolta a debreczeni központhoz, úgy, hogy minden debreczeni telefon állomásról lehet külön díj fizetése nélkül beszélni a mártonfalvi telefon-előfizetőkkel. A megnyitáskor a következők léptek be a mártonfalvi hálózatba: Mártonfalva előjárósága, Debreczen városi erdőszete, Vecsey József báró, Durneisz Gyula báró, Reviczky József, Balkányi Miklós dr., Darvas Béla. Mártonfalva nemrég csendőrsöt is kapott. A közbirtokosság most azon fáradozik, hogy köüttal kössék össze a községet Vámospércsessel és a vasút állomással.

Ipartestület Derecskén. Biharvármegye alszani hivatala most küldte fel a kereskedelmi miniszterhez a derecskei iparosok kérvényét, a melyben kerületi ipartestület alakítására kérnek engedélyt.

A király a szegedi népről.

Epizód a szegedi árvíz idejéből.

A szegedi árvíz idejéből érdekes epizódot beszél el Herczeg János a „Bácsországi” című új képes hetifolyóiratban.

Az érdekes cikkekéből, amely erről beszámol, a következő részt közöljük:

A szomorú látvány után, mikor Ő Felsége a Tisza töltésén, a vasuti indóház felé haladt, több menekülttel állt barátságos szóba. — Élénken tudakozódott sorsuk iránt. Haska Lőrincz nevű embertől azt kérdezte:

— Mindene a vízben maradt?

— Nem maradt más fonség, mint ami rajtam van, mög négy kis osaládom, de jó az Isten, majd mögsegít!

Akivel csak beszélt a koronás király, kiki elpanaszolta a maga sorját-baját, de a végzett ellen senki sem emelt panaszos szót. A menekültek reménytelen és bizalommal néztek a jövőre elé . . .

Mikor a király a vasuti indóházhoz ért, gyászba öltözött asszony lépett elébe és remegő kezekkel nyújtott át egy kérvényt:

— Felséges uram! Nem magamért, hanem özvegy nővérem árváiért könyörgöm.

A király jóságos szívvel vette át a kérvényt s azt megjelölve adta át szárnysegédének, a kérvényezőt pedig reményekkel bocsájtotta el. Amint az asszony távozott, Ő felsége Tisza Kálmánhoz fordult:

— Ez a kérvény jellemzi a szegedieket! Mikor ide, a katasztrófa színhelyére jöttem, — szólt a király — elláttam magam pénzzel, mert ahol az inség, ott kell a segítség. *Amde egy szegedi polgár sem nyújtá felém kéro kezét.* Most az utolsó pillanatban jelentkezett ez az asszony; de ő sem magáért, hanem két árváért fordult hozzám.

Ezen jelenet után büszkén, dühörögve indult meg a vasparipa, mely magával vitte a legelső magyar embert és azt a papirost, mely két árvának a sorsát pecsételte meg . . .

Régen volt, de igaz volt. Akkor nam irták meg. Az ujságírók még nem voltak oly szemfülesek.

Mi az ujság?

Egy szerb pópa, mint iskolaszéki elnök. Mokrinban (Torontálmegye) nagy felháborodást keltett most Sztaity György gör. kel. szerb plebános és iskolaszéki elnök intézkedése. Sztaity büntetés terhe alatt megtiltotta az iskolás gyermekeknek, hogy magyar boltban vásároljanak, sőt a német üzletektől is eltiltotta őket. A gyermekek közül mégis többen bementek egy-egy magyar vagy

német boltok me nagy a lakosságes jeles póp

A

pesti K

felhívás

törvény

dapesti

Mór fol

Olga a

§-anak

felhívati

az izra

1895. é

jött ház

közössé

felhívás

harmad

egy év

mert ell

fennálló

keresete

felhívati

helyéről

nyival i

a megir

hirdetm

nevezen

selni. B

A budap

Ag

erdőkben

mősi lak

gazda ti

Utja az

verték ag

len embe

szaballag

ennyit tu

—

volt.

Ez

agyonver

alaján le

és Ferén

VÁ

Folyó szá

Debrecze

Szó

Szinmű

— Az

lin, mosón

— Csiky I

Fouché

A t

Faragó Od

fébre, tábo

Katalin, n

Fouché, o

Karolina,

herezegnó

tos Gyula.

— Szalay

Etel. Dépr

Holnap,

Böhözat

Valab

német boltba, mire ezeket a tanulókat a tanítók megverték. Az iskolaszéki elnök ellen nagy a felzúdulás a község magyar és német lakossága között s a szülők feljelentették a jeles pópát.

A ki a feleségét keresi. A Budapesti Közlöny mai száma a következő felhívást teszi közre: A budapesti kir. törvényszék részéről Jacobi Olivér budapesti ügyvéd által képviselt Fischof Mór folyamodó kérelmére, neje Deutsch Olga az 1894. évi XXXI. t.-cz. 77. §-ának b) pontja értelmében ezennel felhívatik, hogy a köztük Budapesten, az izraelita hitközség rabbija előtt 1895. évi április hó 24. napján létrejött házassági köteleken alapuló életközösségnek visszaállítása végett a jelen felhívásnak a hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számítandó egy év alatt férjéhez térjen vissza, mert ellenkező esetben a felek között fennálló házassági kötelék folyamodó keresete következtében el fog bontatni, felhívatik továbbá, hogy tartózkodási helyéről ezen királyi törvényszéket annyival inkább értesítse, mert különben a megindítandó bontó perben újabb hirdetményi idézés mellőzésével a ki-nevezendő ügygondnok fogja képviselni. Budapesten, 1904. október 11-én. A budapesti királyi törvényszék.

Agyonvert gazda. Az öttömösi erdőben agyonverték Szücs Mihály öttömösi lakost. Kukoricza szárért ment az öreg gazda tizenkét éves kis leányával együtt. Úja az öttömösi erdőn vitt keresztül. Itt verték agyon a saját kocsiján a szerencsétlen embert. A kocsi a holt gazdával visszaballagott a tanyába. A kis leány csak ennyit tudott mondani:

— István bácsi, meg a Ferencz bácsi volt.

Ez a két bácsi régóta haragosa az agyonvert gazdának. A kisleány vallomása alapján letartóztatták Szekeres Daróczy Istvánt és Ferenczet. A vizsgálat tovább folyik.

VÁROSI

SZÍNHÁZ.

Folyó szám 24. Bérlet 18 ik szám (B) Debreczen, pénteken, 1904. október 21-én:

Szókimondó asszonyság. (Madame sans-gene.)

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Sardou Viktor. Fordították: Fáy és Makó.

Az első felvonás személyei: Hübscher Katalin, mosóné — Hahnel Aranka. Leféhvre, őrmester — Csiky László. Neipperg, gróf — Csontos Gyula. Fouché — Sebestyén Géza stb.

A többi felvonás személyei: I. Napoleon — Faragó Ödön. Mária-Lujza neje — Virághátné. Lefévre, tábornagy dantzig herceg — Csiky László. Katalin, neje, dantzig hercegnő — Hahnel Aranka. Fouché, otrantói herceg — Sebestyén Géza. Mária Karolina, nápolyi királynő — Arday Ida. Erzsébet, hercegnő — Ráspöky Rózi. Neipperg gróf — Csontos Gyula. Savari, rovignói herceg, rendőrmester — Szalay Károly. A rovignói — hercegnő Berzeviczi Etel. Dépreaux, táncmester — Szilágyi Aladár stb.

Holnap, szombaton, október hó 21-én bérlet 19-ik szám „A”

Durand és Durand.

Bobózat 3 felvonásban. Irták: Ordoneau és Valabrege. Fordította: Kürthy Emil.

A vidéki színészet megmentése.

A napokban *Magyar meiningeniek* című cikkben hírvil adtuk, hogy Makó Lajos, ha a nagyobb városok színigazgatásától elesnék, 10—12 társadalmi színmű és vígjáték mintaszerű előadására elsőrangú előadó személyzetet szerződött és bejárja velük a vidék nagyobb városait. Ezzel a hirdásunkkal lapja vezérhelyén alapos és minden ízében érdekes cikket közöl *Biró Lajos*, a nagyváradi „Szabadság” ki-tűnő szerkesztője. Fejtegetései során kimutatja, hogy a vidéki színészetet csakis a staggione rendszer mentheti meg a *vidéki művészetnek*.

Mert 10 staggione vel a vidéki közönség látna 150 művészi, jó előadást, így pedig néz 150 roszat és művésziatlant... A staggione terem-tene irodalmi eseményeket a vidéken is. Volnának nagy színészek, nagy di- rektorok és nagy rendezők. Volna vi- déki premiére, ami ma kész komikum. Volna értelme a vidéki kritikának, — most nincs. A vidéki közönség meg- tanulna összehasonlítani, bírálni, itél- ni, — most nem tud mást, mint *buda- pestit* követelni. Akkor nem az lenne vidéken direktor, aki a városatyákat simogatja, hanem az, aki ért hozzá. És akkor bizonyosan akadna oly tár- sulat, amely a maga mintaszerű elő- adásaival, például: Ibsent megértetné és megszerettetné, irodalmi volna és az igazi művészetet szolgálná. Arra, hogy ez így lesz, kevés a reménység. Egyelőre legalább. *A fejlődés útja azonban ez. A jövő tehát a változó szintársulatoké.* Ha Makó csakugyan megvalósítja a tervét és jól csinálja a dolgát, az mindenesetre sok embert felvilágosít és meggyőz...

Modern kritika.

A Pesti hírlapból olvassuk: „(Szín- szet a vidéken.) A kécskeméti színházban, — mint lapunknak írják, — a napokban mutatkozott be a szintársulat új drámai énekesnője: Ruzsinszky Ilona Gasparone- ban és a Czigánybáróban. A színház meg- telt közönséggel és szívesen tapsolt az előkező művészi előadásnak. Nyílt színen s a felvonások végén többször hívták a lámpák elé Ruzsinszkyt, aki e *fellépé- sével a róla keringő híreket, hogy t. i. megőrült volna, megcáfolta.* Kövesi igazgató a siker hatása alatt előadásra tüzte ki Fausztot.”

Ezek után előkészülhetünk rá, hogy a jövőben ilyen forma színreferádákat is olvashatunk.

Zöld Fruzina ünnepelt hősnőnk ját- szotta Gertrudis királynét annyi méltóság- gal és fenséggel, amennyivel Európa és kapcsolt államának összes dinasztiaja sem rendelkezik. Azonban valótlan az a hír, hogy ez a a csodás színpadi tünemény közvetlen az előadás előtt akár egészsé- ges, akár egészségtelen ikreknek adott volna életet.

Zrinyi Miklóst, színházunk dédelgetett hősszínésze, Rákóczy Lehel játszotta hév- vel s olyan erővel, hogy több ízben per- czekeg tartó nyíltszínű tapsokra ragadta a gyönyörtől olvadozó közönséget. Együttal sietünk megnyugtanni érdekelt vallásu ol- vasóinkat, hogy az ünnepelt hősnő esze-

ágában sem volt a mult héten kikeresz- telkedni, mert Rákóczy Lehel jámbor hit- tel ragaszkodik ősei vallásához.

Bob herceget, ami bájos, pacsirta- hangu, napsugaras kedélyű, szubrettünk, Kaczérsarku Mimike játszotta. Hogy hó- dító, bódító és elragadó volt, mint min- dig, azt mondanunk sem kell. De igenis meg kell mondanunk azt, hogy lapunk külön tudósítója ma három óra hosszat keresett, kutatott a polgári bíróság per- tarában és szó sincs róla, hogy színhá- zunk üdvöskéje városunk többrendbeli idősebb gavallérjával szemben... tartási pört... tétetett volna folyamatba... És így tovább...

A kolozsvári színházra nincs pályázó.

Az „Ellenzék” írja: A hunyadi- téren, osztrákok által épített kolozsvári szin- házra nem akad igazgató. A pályázati hatá- rido október 25-én tehát 5 nap múlva lejár. Eddig nem adatott be egyetlen pályázat sem. Járt ugyan itt két igazgató, Komjáti és Makó szétnézni és pühatolni. De ezek is fejesőlválva minden ajánlat hátra hagyása nélkül távoztak. Ha már úgy is osztrák em- berekkel terveztették a mi színházunkat, az építést, felvetjük a kérdést, nem járna-e nagyobb sikerrel, ha igazgatót is Ausztriában keresnének?

Az új pozsonyi igazgató. „Po- zsonyból táviratozzák, hogy a pozsonyi szin- ház az év októberétől kezdve Andorfy Péter, a színház főrendezője kapta meg. Andorfy a színházban csak magyar elő- adásokat fog tartani...”

Ezt írja egyik vidéki lapársunk. Hát ez rendben volna, csak a vége furcsa... Ugyanis ritkított betűkkel szedik, hogy „csak magyar előadásokat fog tartani”... Ó, romlásnak indult hajdan erős magyar!... Hát odaig jutottunk, hogy ma már az is érdem és ok a melvegetésre, hogy magyar színigazgató: Csak magyar előadá- sokat tart...

Vakmerő rablógyilkosság.

Kirabolt vásáros asszony.

Torda város közönségét vakmerő rabló- gyilkosság tartja két nap óta a legnagyobb foku izgalomban. Egyik jó módu tordai ipa- ros feleségét eddig ismeretlen tettesek a torda-nagyenyedi országúton a legborzasz- tóbb kegyetlenséggel meggyilkolták. A sze- rencsétlen asszony szekeren ment hazafelé a nagyenyedi vásárról. Az elvetemült tette- sek a kocsi is életveszélyesen megsebe- sitve, elrabolták a vásáron szerzett jókora pénzösszeget az áldozattól. A rejtélyes ügy- ben a nagyenyedi csendőrség a legszigorubb nyomozást vezette be, addig azonban nem sikerült a gonosztevőknek nyomára jönni. A borzasztó rablógyilkosságról a következő részleteket jelentik:

Tegnap reggel a Nagyenyed felől Tor- dára haladó fuvarosok elé véres látvány tárult.

Az országúton egy szekeret találtak, melyben egy asszony vérbe fagyott holtteste és egy eszméletlen kocsi feküdtek. A fuva- rosok Fodor Péter jó módu tordai iparos feleségére és kocsisára ismertek az áldoza- tokban. A szerencsétlen asszony átvágott nyakkal, élettelenül feküdt a szekérben.

A kocsi, kinek testén borzasztó dula- kodás nyomai voltak láthatók, még élt, de mióthogy nem volt eszméleténél, semmit sem lehetett tőle megtudni. A szekeren azonban rögtön látható volt, hogy a sze-

renesétlenek rablógyilkosságnak estek áldozatul.

Fodorné pénzes tárczája teljesen ki volt fosztva, hasonlóképen több értékes árucikket is elloptak a szekérről.

Fodor Péterné Nagynyeden volt vásárban. A vásáron igen sok árut adott el, úgy, hogy jókora pénzösszeggel indult el szekeren hazafelé Tordára. A vásárosok az országúton együtt jöttek hazafelé. Velük volt Fodorné is. A hol az ut Marosludas felé elágazik, Fodorné elvált a többi vásárosoktól, kik nem akarva a sötét éjszakában utjukat tovább folytatni, pihenőre tértek be egyik utszéli kocsmába.

A szerencsétlen asszony nem engedett a vásárosok marasztalásának, hanem egyedül elindult szekérével hazafelé.

Ezután történt a borzalmas rablógyilkosság.

A gyanu a környéken tanyázó sátoros cigányokra irányul, biztos adatot azonban csak akkorra remél a nyomozó hatóság a vakmerő gyilkosság tetteseit illetőleg, ha a most még élethalál közt lebegő kocsiától valami megtudható lesz. Az orvosok reményt fűznek a knesis felgyógyulásához s ha ez hamarosan kihallgatható lesz, úgy nem sokára az igazságszolgáltatás sújtó kezei közé kerülnek a lelketlen gonosztevők. A városban általános részvét nyilvánul a szerencsétlen véget ért asszony iránt.

Egyházak és iskolák.

Degenfeld József gróf hazatérése. Degenfeld József gróf, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület főgondnoka, befejezte második amerikai küldetését is és már utban van hazafelé. A jövőhéten szerdára várják Budapestre érkezését.

Zsinati tagok vasuti jegye. A következő sorok közlésére kértünk fel: Az ev. ref. zsinati tagok figyelmébe. — Az ev. ref. egyetemes konvent világi elnöke ma reggeli postával 280/1904. hivatalos szám alatt felküldte Sass Béla ref. theologiai akadémiai tanárhoz, mint az egyetemes konvent jegyzőjéhez a november 10-én Budapestben megrendezett zsinat összes rendes tagjai számára kiállított vasuti kedvezményes jegyet, amelyek f. évi november 6-tól december 6-ig korlátlan számú utazásra jogosítanak. Ezek a jegyek a zsinati tagok címére mielőbb expedáltak. A m. kir. államvasutak igazgatóságának elnöke egyuttal tudatta, hogy tiz zsinati tag részére szükségletlennek látta az igazolványok kiállítását, mert az illetők részint szabad vagy bérletjegyek, részint állandó vagy időleges féláru jegy váltására jogosító igazolványok birtokában vannak.

UJDONSÁGOK.

Radetzky kapitányról.

— Egy halott érdemeinek előismerése. —

A hivatalos lap egy minket is közelebbről érdeklő nemesítés híret közli a következő rövid, de érdekes hírcsokorban:

A király „néhai Radetzky László czimzetes őrnagy törvényes utódainak a magyar nemességet „sajtényi“ előnévvel díjmentesen adományozta“.

Minket is közelről érdekel ez a kitüntetés, a mely az utódokra kihatólag egy halottnak érdemeit örököltette meg a hivatalos lapban.

Mert az a czimzetes őrnagy Radetzky László, kiről itt szó esik, debreczeni származásu magyar ember volt. És a házi ezrednek, a debreczeni 39-dik gyalogezrednek volt évtizedekig a legdélcegebb- és legnépszerűbb főtisztje, az a minden körben közkedvelt híres Radetzky László kapitány, a ki rokonszenves mintaképe volt a mindig jókedvű, szókimondó, rettenthetetlen és festői délcege magyar katonának, a kinek a népszerűsége majdnem vetekedett a kassai híres „Dobos“ kapitányéval. A mit leginkább bizonyítanak a Radetzky László kapitányról keringő kedves emlékek, melyek bizonyosan sokáig fentmaradnak a 39. gy. ezred katonai nemzedékeinek az ajkán. Ez a királyi kitüntetés is szép borostyán koszoru a halott vitéz debreczeni sirhantjára, midőn is a király a magyar nemességnek adományozásával a Radetzky kapitány családtagjaira kihatólag ösmerte el a „közös hadsereg“ hajdani legdélcegebb igazi magyar tisztjének példás kiválóságát. Bár a Radetzky kapitány sirját ennél szebben ékítik azok az illatos virágok, melyeket a tavasz fakaszt a magyar föld sirhantjaiból az osztrák katonai szellem nyüge által agyonviselt magyar katona porhüvelyé fölött.

— **Városi közgyűlés.** A város közgyűlési bizottság ma, péntek délután 3 órakor folytatja a szerdán félbeszakított közgyűlést.

— **Puky Gyula mint képviselőjelölt.** Budapestről érdekes hírt jelentenek a Széll-korszak volt debreczeni és hajdúvármegyei főispánjáról, Puky Gyuláról. A Bánffy-pártiak Gyergyószentmiklóson akarják felleptetni, mint képviselőjelöltet. Ez is derék dolog lesz, egy volt főispán az ellenzéki padosorban.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér főispán ma érkezik haza Domahidáról.

— **A „Csokonai-Kör“ választmánya** október hó 22. napján szombaton délután 4 órakor a kollégium kistanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Csokonai szülőházának ügyében teendő intézkedések. 2. A százados Csokonai-ünnep előkészítése. 3. Zilahy Gyula drámai pályázata. 4. folyó ügyek.

— **Utóállítás.** A csütörtöki utóállítás 25 legény közül 7 besoroztatott. A bizottság elé állt 8 apa közül 6 munkaképelennek találtatott, s így 6 legény szabadul a katona élettől.

— **A debreczeni orvos-gyógyászati egyesület** f. hó 22-én szombat délután saját helyiségében tudományos ülést tart. Tárgy: Betegek bemutatása Dr. Csikos Sándortól. Dr. Burger Péter, újabb adatok az alkoholizmusról című előadása.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „polgári asztaltársaság“ ez évi október 29-én tartandó szegény gyermekek ruházatára Dreher Antal ur 50 k. Fürst Ödön ur 10 K. Márkus Jenő ur 10 K. Dr. Szőlös Dezső ur 5 K. és Czabán Dániel ur 5 koronát voltak szivesek adományozni, mely adományokért a szegények nevében köszönetet mond az elnökség.

— **Meghaltak.** Fehér Julianna róm. kath. 18 éves hajadon, Varga Ferencz ev. ref. 1 hónapos csecsemő, Kalmár Mihály ev. ref. 55 éves napszámos.

— **Zsigmond Sándor biztosítási ügynök.** A nagyváradi Napló közli ezt az erélyes helyreigazítást egy szenzáció szülött hírről: Egy debreczeni lap híradása nyomán bejárta az összes vidéki lapokat az a hír, hogy a sikasztó esperes most mint a Standard biztosító társaság ügynöke működik Debreczenben. Most azután illetékes helyről arról értesülünk, hogy ezt a hazug és tendenciózus hirt egy konkurrens biztosító társaság csempészte a debreczeni lapba, azon célból, hogy az utóbbi években mindinkább tért hódító Standard biztosító társaság jó hírnevének ártson. Ez a hír már csak azért is magán hordja az alaptalanság jellegét, mert szakemberek jól tudják, hogy a Standard egyáltalán nem alkalmaz ügynököket, hanem a hol csak lehet tisztviselőket és így ha Zsigmond Sándor, a sikasztó esperes csakugyan ügynökös-ködne, akkor nyilván más biztosító társaságnál van alkalmazásban. — Az itt közölt czáfolattal kapcsolatban csak annyit jegyzünk meg, hogy ez nem a mi lapunkat érinti.

— **Tanári zsebkönyv a csavargónál.** A rendőrség csavargásért letartóztatta Prikot György 19 éves suhancot, akinek a zsebében Kézsmárczi Gálli Lajos névre szóló tanári zsebkönyvet találtak, amelyről azt állítja, hogy találta a szekundákkal teli, diákszomorító zsebkönyvet.

— **Az eltévedt hülye fiu.** A rendőrség bekísérte Fekete Simon Károly nevű hülye fiut, aki az utcán eltévedett és nem tudott hazamenni.

— **A reklámról.** A Koch-testvérek piacz-utcai üzletének a diszes bolthomlokzatát, az óriási betűkkel beirt vasredőnyöket nézegette az este egy társaság. Sebestyén Géza színművész barátunk is közöttük volt és Géza ujjalag bebizonyította, hogyha „előlegért“ sürűn, de ötletekért sohasem szorul az igazgatójára.

Sebestyén (Tiborc) Géza ugyanis ezeket regélte a reklám *netovábbjáról*.

Ugyanazon utcában három ruhakereskedés is volt. Mindegyik kereskedő nagyot akart kifejezni a — czégtábláján.

Az első azt iratta ki:

Nagy hire van már! a GERŐ áruházának, hogy ott a legjobb minőségű férfi-, fiu- és gyermek ruhát a legolcsóbban lehet beszerezni.

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dreher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

— **Hazánk legnagyobb ruhakereskedése** . . .

A másik meg ezt:

— **A világ legnagyobb ruhakereskedése** . . .

De a harmadik kereskedő igen szerény kereskedő volt, csak ennyit irt ki:

— **Legnagyobb ruhakereskedés — ebben az utcában** . . .

Ilyen a reklám! Sokat ér, ha — sikerült . . .

— **Dr. Kérészy Zoltán bucsuzása.**

Dr. Kérészy Zoltán, a kassai királyi jogakadémiára kinevezett jeles tanárunk csütörtökön bucsuzott el a debreczeni jogász ifjúságtól, a főiskola vezetőségétől és Kiss Áron püspöktől és az eltávozott jeles jogtanár már ma az esküt is leteszi Kassán. Addig, ameddig megüresedett tanszékét a tavaszi egyházkerületi közgyűlésen betöltik, következőleg intézkedtek a helyettesítéséről. Az egyházjogot dr. Kovács Sándor jogtanár, az egyetemes európai jogtörténetet és a magyar alkotmányjog történetét dr. Bartha Béla fogják előadni.

— **Gólya az utczán.** A gyönyörű nőt Mészáros Károlyné szoboszlói asszony hirtelen összeesett. Persze rögtön körülvették a báméskodók és az asszonyka a nézők és összecsendült asszony nép segítségével jóképű, egészséges fiu gyermeknek adott életet. Mészárosné ujszülött fiával a bábaképzőbe szállították.

— **Károsok kerestetnek.** Egész seereg lopásnak jött nyomára a rendőrség, mely lopásokat még a vásári tolvajbanda követte el. A lopott tárgyakat meg is találták és a banda tagjai is kézre fognak kerülni, mert a rendőrség már biztes nyomon van. A lopott tárgyak között van 13 nőfelöltő, nagy csapat gyermek felöltő, kalap, bőrsapka, kendő, asztalterítő és sok más tárgy. A rendőrség ez uton figyelmezteti a károsultakat, hogy a saját érdekükben holnap délig a bűnügyi osztály rendőrbiztosok szobájában jelentkezzenek.

— **Garázda iskolás fiu.** Még csak 12 esztendő Mihákovics Béla, már is nagyon vásott, garázda gyerek. Az iskolából jövet a József főherceg utcán megtámadta Steier Mór szabó Paula nevű 8 éves leánykáját és oltott mést csapott az arcába, úgy hogy a kis leány súlyos sérüléseket szenvedett. A kis lány apja feljelentést tett.

— **Szobalány és rendőr.** A kacziás Mariska szobalány a Széchényi utca 7. szám alatt szolgál. A rendőr ott sétált és fel-felkacsingatott az ablakra. A kacziás Mariska azt hitte, hogy a rendőber őre miatta sétál ott és biztatón mosolygott, majd később kitekintett az ablakon és a partöröljét is megrázta. A rendőber őre azonban nem a kacziás Mariskáért sétált ott, hanem a rendre ügyeit és Mariskát feljelentette a kihágásért, a melyet a kaczi szobalány a portörölő kirázásával követett el.

— **Leütött borbély.** A tizenháromvárosos nagy verekedést rendezett Polgári Bálint nevű üzlettulajdonos, akivel már máskor is volt baja a rendőrségnek. Orosz Ferenc és Ember Gyula fodrászsegédekkel kapott össze Polgári, aki valami éjszakai mulatóház tulajdonosa, és Oroszt a revolvere agyával úgy kupán verte, hogy mindjárt összeesett. A leütött borbélysegéd panasz emelt.

— **Az 1660 koronás zsebtolvajlás.**

A rendőrség erélyesen nyomozza Szilágyi timármester ügyes tolvaját, aki 1660 koronát tartalmazó pénztárczáját ellopta. A rendőrség igen sok zsebmetszőt fogdosott össze, de egyik sem a tettes. Csütörtökön N. F. lakatossegédet is elfogták nyomozás közben. A már zsebtolvajlásért többször elítélt lakatosról kiderült, hogy már négy hónap óta lapang Debreczenben.

— **Lopni akart.** A piacz-utcai Csának-féle üzletben a segédek tetten érték Görcsös Róza mosónőt, aki pár fillérért vásárolt valamit, miközben a jókora doboz muszkahalat a kendője alá lopta és el akart távozni vele. A segédek letartóztatták és átadták a rendőrségnek. A lopásra a nyomor kényszerítette a szegény asszonyt.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** A gyönyörűen, ujonan, fővárosi mintára berendezett kávéházban ma pénteken este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyezik. Kitűnő italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Erős Jakab kávé.

x **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki, bármit is moshatóan ujja aranyozhat, vagy ezüstözhet, 1 üveg 40 kr. **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatban látható.

x **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek Mentze áruházába.**

x **Haladunk a korrall.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjében lugos szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértompium városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemege-szőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk ma: számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szó ölugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Az eleven zálog.

Egy szélhámos kalandozása.

Tegnap reggel a Horgos felől érkező vonatból egy rendkívül csinos pár ugrott ki a perronra. A szegedi rókusai állomásról vig kaczagások között sétáltak be egyik elegáns szegedi hotelbe. A vendégkönyvbe beírták:

Dukics György földbirtokos és neje — Dukics pusztá, u. p. Szabadka.

Az ifju pár az utazás fáradalmait jó darabig pihente és úgy három óra tájban lementek az étterembe ebédelni.

A Dukics-pusztá tulajdonosa kitűnő étvágygyal evett és ivott. A Dukics pusztá urnőjének rendkívül izlett a pezsgő vörös borral. Vacsoráig tartott az ebéd és éjfélig a vacsora.

A földbirtokos ur az asztalra dobtá nagy sárga bőrtárczáját, hogy fizet, majd azt mondta, hogy álmos, küldjék fel holnap tíz óraker a számlát a szobájába. Megint nyugalmra tértek.

Ma délelőtt 10 óraker csakugyan zörgettek az ajtón.

— Ki az ?

— A számlát hoztam fel a nagyságos urnak.

Az asszonyka ébredt fel a zörgésre, ő kérdezett.

— Várjon, még nem öltöztünk fel.

Felrántotta a függönyt és szétnézett a szobában. A Dukics ur ágya üres volt. Dukics ur eltűnt.

Az asszonyka megrémült. Becsengette a pinczért.

— Hová lett az ur ? Kifizetett mindent ?

— Hát nincs itt ? ! Hová ment Dukics ur ? !

Bambán, tágranyilt szemmel bámultak egymásra.

— Nagyságos asszonyomnak jobban kell tudni, hogy háová lett a férje.

— Hová lett ? — ugy látszik, megszökött a nyomorult. De hát valóban Dukics ur ő ?

A pinczér majd elájult erre a kérdésre.

— Hát csak a férjét tetszik ösmerni ?

— Jó jó, hát önök nem ismerik ?

— Sohse láttuk.

— Én sem. Mennyire becsapott a nyomorult. A vasuton találkoztam vele előszőr.

Dukics ur hátrahagyott eleven kézi záloga a Koczor-bíróság elé került a fizető-pinczér társaságában.

A bájos hölgnél nem volt pénz. Mindketten áldozatok voltak Dukics ur ugy eltűnt, mint a pusztája, aminek hire-nyoma sincs az egész Bácskában. Az ügyes fiatal ur kalandja révén pompásan ivott-evett. A szép hölgyet toloncz-uton vitték szűkebb hazájába.

TÁVIRATOK.

Lédecziné haláloka.

Budapest, október 20. A nagy feltűnést keltett csipesz-ügyben, amely Lédecziné halálát okozta, most nyilatkoznak az orvosok. Bakó Sándor szerint a halált évvérűség okozta, Genersich Antal szerint pedig a bent felejtett csipesz következtében előállott vérmérgezés.

Cyryll nagyherceg Olaszországban.

Pétervár, október 20. Cyryll orosz nagyherceg, aki a Petropavlovsk csatahajó felrobbantásakor súlyosan megsebesült, ma este egészsége teljes helyreállítására Olaszországba utazott.

Letartóztatott anarkista.

Barcellona, október 20. A rendőrség letartóztatta Sostera Péter veszedelmes anarkistát, kinél gyanus iratokot, valamint Vaillant és Caserio képeit találtak.

Az orosz-japán háborúról.

Sok egymásnak ellentmondó távirati hír érkezett az utóbbi napokban a harctérről. Ezen hírek a forrás szerint változnak. Az oroszok a legkisebb eredményt óriási győzelemnek szeretnék felfujni, mert arra nagy szükségök is van, hogy a népet otthon féken tarthassák. De nagyitanak a japánok is.

Legmegbízhatóbbak az angol forrásokból jövő tudósítások. Ezeket, ha a japán és orosz hírekkel összehasonlítjuk, akkor a valóshoz közel járó eredményt megtudhatjuk.

Bizonyos, hogy a tíz napos ütközet sorsa még nem dől el. De ez nem is

csoda. A harcz-vonal oly hosszú terület, mint a Budapest és Debreczen közti távolság. Az egyes csapattestek apró győzelmei vagy veszteségei ilyen nagy terepen teljesen jelentéktelenek, mert egyes ezredek nem dönthetik el a csata sorsát.

Valószínű, hogy e tiz napos csatát, amelyben még egyik fél sem tudott a másik fölé kerekedni, az fogja eldönteni, hogy melyik fog hamarabb kimerülni. — Nem a vitézség, az önfeláldozás, hanem a mellékkörülmények: az élelmezés, a hadiszerek szállítása, stb. fogja eldönteni a világtörténelem legnagyobb csatáját.

Oku előrenyomulása.

London, október 20. Oku tábornok főhadiszállásáról jelentik tegnapi kelettel: A jobb és középső hadsereg az ütközet alatt nemcsak hogy megtartotta állását, hanem előre is nyomult. Az orosz csapatot, mely a jobb sereg oldalát támadta meg, kelet felé visszautítotték. A japánok harczvonalának ugyanaz az alakja, mint a csata elején, csak hogy 24 kilométernyire előre van tolva észak felé. A hadseregeknek 19-én pihenője volt és a csend valószínűleg még pár napig eltart.

London, október 20. Orosz térképek, a melyek a japánok kezébe kerültek, azt mutatják, hogy az oroszok tervezték a visszavonulást ama pontok meghatározásával, hol az üldözés közben szembe akarnak szállani. Ez azt mutatja, hogy a japánok lassan vonulnak előre és nem sikerült nekik az oroszok visszavonulási útját elzárni, amelyet nagy ügyességgel vezetnek. Ezenkívül a talajt hasadékok teszik szaggatottá, a mi az előrevonulást akadályozza. A japán lovasság a Hunho átlépésével meghiúsította az oroszok megkerülési szándékát.

Kuroki győzelme.

London, október 20. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Kuroki serege Tucsunnál megkezdte az előnyomulást, ami csatát provokált, amely még most is tart. A japánok három sikertelen roham után rettenetes öldöklések között elérték az orosz hadállást képező domblánczolatot s két órai harcz után elfoglalták azt. A visszavonuló oroszok, miután segítséget kaptak, kétségbeesett kísérleteket tesznek elvesztett állásaik visszafoglalására.

Forrongás Oroszországban.

Péttervár, október 20. Az újabb sorozás valóságos forradalmi hangulatot teremtett az egész országban. Ezren és ezren szöknek a sorozás elől. A tegnapi nap folyamán százhusz hadkötelest tartóztattak le a porosz határon. Pétterváron lázító tartalmu felhívásokat osztogattak szét eddig ismeretlen emberek, akik felhívják minden oroszot, akit illet, hogy a sorozásra szóló maghivóknak ne engedelmességeskedjenek, hanem inkább szökjenek külföldre.

Az őszinte japánok.

Tokio, október 20. Oyama tábornagy jelenti: Kuroki seregét kivéve, a tegnapi napot készülődésekkel töltöttük, miután mi is, az oroszok is súlyos veszteségeket szenvedtünk. Kuroki jelenti, hogy a főnemesi domblánczolatot elfoglalta, mialatt az oroszoktól hét ágyút zsákmányolt.

Az oroszok győzelme.

London, október 20. Megerősítik a hírt, hogy az oroszok a japánokat egyik előretolt állásból kiveték és több ágyút foglaltak el. Ez azonban a háboru sorsára lényegtelen körülmény.

Az oroszok a japánok 2. hadosztályát nem semmisítették meg, csupán 5 zászlóaljot vertek meg.

Oyama előrenyomul.

London, október 20. Oyama fővezér a közepén óvatosan előrenyomul.

Japánoknak öltözött oroszok.

Washington, október 20. Japán amerikai nagykövete utján tiltakozást jelentett be az oroszok csalárdsága ellen, amennyiben egész csapatokat japán egyenruhákba öltöztettek és így megtévesztették a japán csapatokat.

Elfogott japán zászlóalj.

Péttervár, október 20. Mint a Vjedomszki barczteri tudósítója táviratozza: Miszenszko tábornok fényes győzelmet aratott. A japán előrs egyik zászlóalját bekerítette és megadásra kényszerítette. A japánok súlyos vereséget szenvedtek.

Nagy japán vereségek.

Tokio, október 20. A port-arturi táborból nemrég hazaérkezett japán százados beszélt, hogy az ostrom megkezdése óta mintegy 50.000 ember esett el. A szuronytámadások a várvédők ellen irtózatossá váltak. Utóbbi rendeletet adtak ki, hogy az emberéletet kímélni kell. Tokióban azonban türelmetlenül várják Port Artur bevételét, aminek következtében még egyszer megkísérik az általános rohamot.

Főhadnagy vagy kereskedő-e?

— Öngyilkos a szállodában. —

A kerepesi-uti Adria-fogadó egyik elsőemeleti kis, szűk fülkéjében az éjszaka öngyilkossági kísérletet követet el egy huszesztendősi vidéki kereskedő.

Estefelé jött a szállodába, a bejelentő lapra pedig ezt írta:

Vadász (Weisz) Benő
20 éves kereskedő.
Lentgyőrök.

A szálló igazgatójának azt mondta, hogy szegény ember, megélni jött a fővárosba, adjon számára egy olcsó szobát. Az igazgató az első emelet egy eldugott fülkéjét bocsátotta rendelkezésére, még pedig igen olcsó áron, havi tiz forintért. Vadász (Weisz) azonnal kifizette az összeget és este nyolcz óra volt — mikor elment vacsorázni.

Tiz óra felé visszajött és a portásnak azt mondta, ha valaki keresi, mondja, hogy nincs itthon.

— Aludni akarok — mondta — ne háborgassanak.

Tizenkét óra felé csakugyan keresték a fiatal kereskedőt. Egy gyászruhába öltözött hölgy és egy ur kérdezősködött utána s miután a portás azt felelte, hogy még nincs itthon, izgatottan kocsiba ültek és elhajtottak. Később egy óra múlva ismét keresték a fiatalembert telefonon. Egy kemény férfi hang kérdezte Vadász (Weisz) főhadnagy ur nincs e otthon a szállóban.

A portásnak igen különösnek, titokzatosnak tűnt fel az egész ügy, felment Vadász szobájába és a fiatalembert vérbefekve találta a földön. Mellette forgópisztoly hevert.

Semmi irást, levelet nem találtak nála. Ki sem hallgathatták, élet-halál között vitték a Rókusba.

A titokzatos öngyilkossági ügyben a rendőrség vizsgálatot indított.

Törvénykezés.

Betörő menyecske. Balla (Virág) Lidi hajduszoboszlói illetőségű, fegyházviselt hölgy, amennyiben már Mária-Nosztrán is töltött sok évi fegyházat,ült a vádlottak padján. Két rendbeli betöréses lopást követett el, özvegy Mátyás Jánosné és Fülöp Ödönné kárára 299 korona értékben. Daczára, hogy a lopott holmik nagyrészt megtalálták nála, tagadott. Először alibit akart igazolni, ami azonban nem sikerült, majd pedig bizonyítani akarta, hogy a holmik az ő jogos tulajdonát képezik, de ez sem sikerült. A törvényszék dr. Stark Samu védbeszédének meghallgatása után 3 évi fegyházra ítélte, amelyből 5 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ügyész is, a védő is felebbezték. Ezen a tárgyaláson Szentkúthy Árpád is tanúként szerepelt, miközben egy revolvert koboztak el tőle; mert Árpád „tréfából” mutogatta is a revolvert.

Tolvaj menyecske. Márton Bálintné Faragó Zsófia balmazújvárosi 21 éves menyecske Bodor Miklóstól 18, özvegy Boda Istvánától 8 korona értékű ruhaneműt. Nagyváradon pedig Konkoly Lajosnéól 220 kor. készpénzt lopott. Saját beismerése alapján 9 havi börtönt kapott. Az ítélet jögerős.

Közgazdaság.

Uj osztrák magyar bankfiók. Az élénk forgalmu Berettyó ujfalu haladását mutatja, hogy az osztrák-magyar bank ott fiókot nyit. Erre vonatkozólag az alábbi táviratot kaptuk:

Bécs, október 20. (Osztrák-magyar bank.) A berettyó-ujfalusi fiók, mely a nagyvárdi intézethez tartozik, f. hó 24-én kezdi meg üzleti forgalmát.

Terménytőzsde.

Budapest, 1904. október 20.

A budapesti gabonátőzsde zárata d. u. fél 4 órakor. Készáru tartott, délután határidők ellanyhultak.

1905. októberi buza	10.18.—19
1904. áprilisi buza	10.59.—60
1904. októberi rozs	7.61.—62
1905. áprilisi rozs	8.03.—04
1904. októberi zab	6.94.—95
áprilisi zab	7.34.—35
májusi tengeri	7.45.—46
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
augusztusi repce	10.40.—50

Debreczeni piaci árak. A vásárfelügye lóság jelentése szerint az 1904. év Október hó 17—18-án megtartott heti vásárok árai a következők:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	18	—	18	60
Kétszeres	16	80	—	—
Rozs	15	—	—	—
Árpa	15	—	16	—
Zab	14	—	14	60
Tengeri	17	20	—	—
Köles	15	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna sóm	140	—	144	—
uj	—	—	—	—
Háj	136	—	140	—
Zsír	144	—	144	—
Kihizott sertés	92	—	100	—
Sertéshus	—	—	—	—
Széná 100 kg.	9	—	—	—
II. rendű	8	—	7	—
Ló felhajtattott	—	—	620	drb.
Elkelt	—	—	130	—
Szarvasmarha felhajt.	—	—	740	—
Elkelt	—	—	320	—
Sertés felhajtattott	—	—	1140	—
Elkelt	—	—	863	—

Kérte a nevében adja monda, hogy kenyéradagot megennie, az adják.

Azt, a hogy az őt ftegye a jobb vagyona.

Három börtönt, az e ment, halavá levő kereszt lépésben me

Azért v napot, mert mentől több ugy látszik, most is van hol dicseked egy embert

Klaudiu szeméit me, függeszté.

Meg aka szintén, az talást, a más

Azt mo visszataszító

Abban segéd az is intett a papo

öt forintot a Miután épen a toronyóra

pap azt válas dott. Klaudiu tet megvárta

gények szám A nyolc el, midőn e

A nyilv latos hatása l netes gép me meg sem vol

városi nép fe egyikét valam ölni.

A szeli vényei.

Szőny
Függ
Bute
Lip
B
Ag
Flan
Pokro
Paplan
Donog
Kunz-Józ
DEBREC

REGÉNY-CSARNOK.**Egy fegyencz története.**

[Fordítás francia eredetiből.] 17.

Kérte a börtönőrt, hogy az ollót az ő nevében adják át Albinnak. Ez is azt is mondta, hogy nagyon óhajtana, ha azt a kenyéradagot, mit ma neki kellett volna megennie, az ollóhoz csatolják és Albinnak adják.

Azt, a ki a kezeit megkötötte, kérte, hogy az őt frcot, mit az irgalmas néni adott, tegye a jobb kezébe, ez volt az egyedüli vagyona.

Háromnegyed nyolczkor elhagyta a börtönt, az elítéltek gyászkiéretével. Gyalog ment, halavány volt szeméit a pap kezében levő keresztre függeszté, de biztos, szilárd lépésben ment.

Azért választották a kivégeztetésre e napot, mert vasárnap volt, hogy utjában mentől több kísérője és nézője legyen, mert úgy látszik, hogy Franciaországban meg most is vannak még olyan félvad városok, hol dicsekednek vele, midőn a társadalom egy embert öl.

Klaudius komolyan lépett a verpadra, szeméit még mindig Krisztus keresztére függeszté.

Meg akarta a papot csókolni és a hóhért szintén, az egyiknek megköszönve a vigasztalást, a másiknak megbocsátva.

Azt mondják, hogy a hóhér gyöngéden visszataszította.

Abban a pillanatban, midőn a hóhérségéd az iszonyugéphez kötötte, Klaudius intett a papnak, hogy a jobb kezében levő öt forintot a szegények részére vegye el. Miután épen e pillanatban ütötte a nyolczat, a toronyóra kongása elnyomta a hangját, a pap azt válaszolta, hogy nem érti, mit mondott. Klaudius a két óráítás közt levő szünetet megvárta és szeliden ismételte „A szegények számára”.

A nyolczadik ütés még nem hangzott el, midőn e nemes értelmes fő lehullott.

A nyilvános kivégeztéseknek csudálatos hatása! Ugyan e nap, midőn a rettenetes gép még fel volt közöttünk állítva, és meg sem volt mosva, az összecsoportosult városi nép felzendült és a vámhivatalnokok egyikét valami vámkérdés miatt meg akarta ölni.

A szelid népből mit csinálnak törvényei.

[Folytatjuk]

Nagy raktár

Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bőrvászon
Agy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczokból
Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódai cégénél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Kardos László

Kossuth-utca 9.

Agyterítők igen nagy választékban. Plüsch, posztó, gyapju asztalterítők, ugyan olyan függönyök remek kivitelben.

7814. Tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Alföldi takarékpénztár végrehajtónak Dien László és neje Kovács Julianna végrehajtást szenvedő elleni 600 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő a debreczeni 6929. sz. tkvben A + 1. sorsz. 7435. hrsz. alatt foglalt ondódi szántóföldből álló ingatlanra az árverést 1007 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi november hó 15. napján délután 3 órakor a kir. tvszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 100 kor. 70 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Debreczen, 1904. év augusztus hó 25 én.

Kelemen

kir. törv. bíró.

Tüzifa-raktár.

Máv. nagyállomás Iroda :
Csolnakázó tó mellett. Arany János-utca 33.
Telefon szám 121.

Ajánlja a téli idényre kitünő minőségű száraz

cser-
tölgy-
bük-
varga-
gyertyan-

tüzifa

pontos öleken,
kapható és megrendelhető, saját fuvarral házhoz szállítva, vagy a nélkül.

Vidéki megrendelések waggononként azonnal eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálásról felelősséget vállalok.

Megrendelések elfogadtatnak: a fenti helyeken és telefon utján szám 121.; — továbbá Feldmann M.-nél, Csokonai-u. 33. Bányai Józsefnél, Piacz u. 43. (az ud. arban.)

Tisztelettel

Lövinger Mór,

tüzifakereskedő.

Bortermelők figyelmébe !!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferencz-utcán főnnálló gépműhelyemben új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtókat és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van el látva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban, de olcsó árakban kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

mülakatos és gépjavító műhelye.

DIVATOS**IZLÉSES ÉS****JUTÁNYOS****női és leány felöltők és kalapok**

legnagyobb választékban

Rózsá

női divat-
áruházában
DEBRECZEN,
Kistemplom-bazár.

Külön női kalap-szalon.

Saját szücs műhely.

Gouvre és plissirozás gyorsan és pontosan készül.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szög 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szög 4 fillér.

Vendéglősnek vagy kávésnak kiválóan alkalmas, nagy vaskonyha eladó Csillag-utca 85. sz. alatt.

Temetkezést a legolesőbb és szép kivitelben teljesít a „Polgári” temetkezési intézet Csapó-u. 28.

Műszerész ki varrógép, kerékpár, villamos csengő munkákban teljes jártassággal bír. azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakorlott tanítónő, ki a német és francia nyelvből is kellő oktatást ad, növendékek tanítását elfogadja. Czim a kiadóhivatalban.

Csinesan butorozott külön bejárati szoba azonnal kiadó Simonffy-u. 15. sz. a.

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű áru, férfi és női confection, u. m. vászon, kanavász, chifon, damaszok áru, ág- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, ezibelin, barchetek és flanellek, trico áruk és téli kendők olyan olcsó árban és oly nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi berház.)

Két középiskolát végzett fiu nyomdász tanulóknak felvétetik a kiadóhivatalban.

40 hold föld, a melyből 8 hold termő szőlő és gyümölcsös igen közel Debreczenhez, kitűnő bomok talaj örök eladó. Czim a kiadóban.

Naponta friss uradalmi vaját szállít 1 frt 10 kr. ért az Oroshazi sütőde.

Naponta friss tea vaj kapható Glück Izidor üszer üzletében, Péterfia-u. 76. Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Kereskedősegéd, fiatal, ügyes kirakat rendező, rövid-, norinbergi-, diszmű- játékarúháiban azonnal felvétetik.

Miklós-utczában egy kényelmes külön bejárati szoba kiadó. Házsámot a kiadóhivatal megmondja.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Olcsó kocsit eladás, Landauer és Breckpasket 1-2 lóra. Czimét megmondja a kiadóhivatal.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel. A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladozóbb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid,

PÉNZ

Meller Lajos és Társai

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legújabb

**Női divatkelmek,
Blouse selymek,**
remek kivitelű

mosó flanellek, velezek
SZABO LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Előzetes költség nélkül!

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi első-rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.** — **Bank- és magánadósságok konvertálása.**

hankbizomány **BUDAPEST, VI. Dávid-utca 15. sz.** (Törvényszék illeg bejegyzett cég.)

Az 1895. évi Cairói s az 1896. évi Londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevél s arany éremmel kitüntetve s orvosi tekintélyek által kipróbált a nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer

Reuma-szesz és Erő-Fluid

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csuszos bántalmait, u. m. **köszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma,** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri be-dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyasintén a főváros s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 12. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Debreczenben: **Mihalovits Jenő, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Szilcz Ferencz** gyógyszerészeknél.

A gázkandallóval való fűtés

a legszebb, legbiztosabb
és legjobban szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel,

nem rontja a levegőt, disziti a lakást,

nem drágább a fatüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a légszesz-gyárnál.

PÉNZ

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi első-rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.**

Bank- és magánadósságok konvertálása.

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— **Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.** —

Osztálysorsjegyek: 1/1 (K12 —, 1/2 K 6.—, 1/3 K 3.—, 1/4 K 1.50

(Válaszbélyeg.)